

STAND DER MAAN.

5 Januarij	VOLLE MAAN.
12 "	LAATSTE KWARTIER.
20 "	NIEUWE MAAN.
28 "	EERSTE KWARTIER.

WATERGETIJDEN.

	Hog Water.	Laag Water.
26 ZATERDAG	's morg 10-35	's av. 4-35
27 ZONDAG	" 11-20	" 5-20
28 MAANDAG	" 12-05	" 6-05
29 DINGSDAG	" 0-55	" 6-55

SURINAAMSCH E COURANT.

A°. 1833.

ZATURDAG, DEN 26sten JANUARIJ.

N°. 8.

PARAMARIBO.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

Den 23 Januarij 1833.

De Gouvernements Secretaris maakt bij deze bekend, dat op heden door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal is genomen de navolgende Resolutie:

»In overweging genomen hebbende, dat de suppressie van het Gemeente Bestuur, eenige wijziging noodzakelijk maakt in den vorm der Bewijzen van Onvermogen, gevorderd bij art. 6 b. § 2, der Publicatie van Gouverneur Generaal in Rade, dd. 18/25 November 1828, (Gouvernementsblad van dat jaar, N°. 16.)"

»Heeft goedgevonden en verstaan."

»Te bepalen en vast te stellen, dat de Bewijzen van Onvermogen welke bij de Administratie der Financien moeten worden ingediend, ten einde daartoe termen zijnde, vrijstellingen van de betaling der Hoofdgelden te kunnen verkrijgen, kosteloos zullen worden afgegeven, door de Wijkmeesters der Wijk, waarin de verzoekers woonachtig zijn, of, buiten Paramaribo, door de Burger-Kapiteins der Divisien; welke echter zoodanig bewijs niet zullen vermogen af te geven, dan, nadat hun alvorens door eene ongezegelde schriftelijke verklaring van zes ter goeder naam en faam staande in het Burger-Register der kolonie Suriname, ingeschrevene en aan hun bekende personen, welke buitendien zelve alle door hun verschuldigde belastingen hebben aangezuiverd, van de wezenlijke armoede der verzoekers zal zijn gebleken: zullende de zelve verklaringen moeten gevideerd worden door den Procureur Generaal en den Kolonialen Ontvanger en Betaalmeeester, ten blyke dat er niets ten laste is van dezelve personen, en welke verklaringen aan de bewijzen van onvermogen zullen moeten worden geannexeerd: — »terwijl voorts, hetzij de verzoeker zelve of wel degene die de verklaring geteekend hebben, de bewijzen, dat zij in het Burger-Register ingeschreven zijn, zullen moeten vertoonen; maar die echter, na daarvan genomen inzage door de Wijkmeesters of de Burger-Kapiteins zullen worden terug gegeven."

»En worden de Procureur Generaal en de Administrateur van Financien, met de executie dezer belast, elk voor zoo veel hem aangaat."

Stekkende deze aankondiging om elk en een iegelijk wien zulks mogt aangaan met den inhoud daarvan bekend te maken.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

Den 25 Januarij 1833.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, is bij resolutie van den 24 dezer, N°. 86/82, de Heer J. D. DE MEINERTZ HAGEN, Lid van het Gerechtshof te Suriname, benoemd en gequalificeerd tot plaatsvervangend Lid der Commissie tot de Zaken van de Nieuwe Wees-, Curateele en Onbeheerde Boedels Kamer, gedurende het jaar 1833.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

25 Januarij 1833.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, zijn bij resolutie van den 24 dezer, N°. 88/84, tot plaatsvervangende Leden van het COLLEGIUM MEDICUM, benoemd en gequalificeerd, de Med. Doctor F. W. HOSTMANN, en de Apotheker G. D. BETTING, welke den daartoe staanden Eed, in handen van den Gouverneur Generaal hebben afgelegd.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BURGERLIJKE STAND.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, den 25 Januarij 1833.

Op heden zijn ten Gouvernements-Huize in *andertrouw* opgenomen:

MORDECHAY TAMA, jongman, oud 24 jaren en REBECCA EMANUELS, jonge dochter, oud 20 jaren; beiden geboren en woonachtig alhier.

In kennisse van mij,
De Eerste Commies ter Gouvernements Secretarij,

G. S. DE VEER.

MILITAIR BUREAU.

Den 25sten Januarij 1833.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, zijn onder *nauwere goedkeuring des Konings*, provisioneel aangesteld:

Bij de Tweede Afdeeling der Schutterij van Paramaribo:

- Tot Kapitein, de oudste 1ste Luitenant bij dezelve Afdeeling, ISAAC DEL PRADO.
- Tot Eerste Luitenant, de oudste 2de Luitenant bij dezelve Afdeeling, MARCUS THEODORUS IJVEL.

De Chef van den Staf,
R. H. ESSEH.

WIJKMEESTEREN der Wijk L. A., zullen ingevolge Publicatie, de dato 5 Maart 1828, en gepubliceerd den 6^{den} daaraanvolgende, met de Jaarlijksche Omschrijving der Vrije Personen, in hunne Wijk woonachtig, op den 28sten dezer maand, een aanvang nemen; strekkende deze tot Kennisgeving aan diegenen, wien zulks mogt aangaan, ten einde zich naar de bepalingen bij gemelde Publicatie te kunnen gedragen.

Paramaribo, den 24 Januarij 1833.

De Wijkmeesteren voornoemd,
J. J. B. DE MESQUITA.
H. BIJLAART.

EDICTALE CITATIE.

(2798) Uit krachte van acte tweede default, met admisie tot een derde daging, verleend door het Gerechtshof der kolonie Suriname, in dato 18 Januarij 1833, aan Mr. DAVID J. PRESBURG en NICOLAAS HERBERT, in qualiteit als Executeuren Testamentair en Redderaren van den Boedel en Nalatenschap van wijlen CHARLES

STUART, in leven inwoner dezer Kolonie, en aldaar op den 11 April 1832 overleden, impetranten van appointement van Edictale Citatie en Eischers.

Zoo worden door mij Exploiteur bij het Gerechtshof der kolonie Suriname, voor de derde maal bij openbare Edicte *ad valvas curiae* gedagvaard, gelijk ik dagvaar bij dezen, alle bekende en onbekende binnenlandsche Crediteuren, mitsgaders elk en een iegelijk binnen 's Lands, welke beweren mogten eenige actie, regt of aanspraak ten lasten van voormelden Boedel en Nalatenschap te hebben, geïmpetreerden en gedaagden.

Omme te compareren ter geprivilegeerde rolle van het Gerechtshof te Suriname, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 1sten Februarij 1833, ten einde de impetranten qq. te zien dienen van acte tweede default en derde daging, en wijders voort te procederen, als naar stijl en practijk.

En opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd als naar stijl aan Paramaribo, den 23 Januarij 1833.

N. L. BRAAM,
Exploiteur.

ADVERTENTIËN.

(2804) Aan het DEPARTEMENT DER ONBEHEERDE BOEDELSEN WEEZEN DER KOLONIE SURINAME, zijn gedevolueerd, de navolgende Boedels, als:

Van ABIGAIL SALOMONS, huisvrouw van SALOMON GOMPERTS, den 3 September 1831, ALEXANDER BEGBIE, den 11 Januarij 1832, ELISABETH MEIJERS, den 6 Februarij dito, G. F. DRANSFELD, den 6 Februarij dito, JACOB HAIM ROBLES DE MEDINA, den 10 dito, WILLEM HALSKE, den 27 dito, A. CUMMINGS, den 8 Maart dito, de gerepudieerde gemeenschappelijke Boedel JAN GEORGE DE HEIJDER, en nagelatene huisvrouw ANNA MARGARETHA CONNELL, den 12 Maart dito, JOHN EVANS, en daaraan behoorende Plaataadje *Huwelijkszorg* en de Heidegrond *Vier Hendriksen*, den 14 Maart dito, en de vrije MATTHIJS van de wed. M. G. VAN DALEN, den 23 Maart dito.

1de Advertentie.

Als voren: de Boedels van PIETER JOHANNES BECKER, den 13den April 1832; JOHANNES ADRIAAN NOORDHOORN, den 24sten dito, JOHAN WILLEM ABERCROMBIE, den 29sten dito, de vrije PAULUS FRANÇOIS van ROOS, den 1 Junij dito; JOHANNES JACOBUS VINCKE, den 1sten dito, HANNA MARCUS SAMSON, wed. SALOMON DE VRIES, den 26sten dito, HAJA NOACH wed. P. M. BROMET, den 30sten dito; SIMON JACOB GOEDMAN, den 30sten dito.

3de Advertentie.

Als voren: de Boedels van JOCHEM LOFFERS WIJNDELS, den 1 Julij 1832, C. FERDINAND WISCHMEIJER, den 1 dito, MARIA MAGDALENA MAROSÉ, wed. THOMAS ESSCHENBACH, den 30 dito, de absente ANDRIES LODEWIJK BÖHM, den 4 Augustus 1832, ANNA GEZINA van EIKENHORST, den 13 dito, Mr. JURIAAN ANTONIJ VEDDERING

VAN ESCH, den 15 dito, de innocente FREDRICH AUGUST NEIJTSCH, den 15 dito, THEOPHILE BABIZE, den 18 dito, J. MENNE, den 22 dito, P. N. MEIJER, den 8 September dito, SANDER van BRAAM, den 19 dito, F. VAN DER VLUGT, den 19 dito, EILDERT VAN DER VEEN, den 22 dito.

2de Advertentie.

Als voen: de Boedels van FREDRIK BENDRIK DUBHOUT, den 1 October 1832, JOSINA HENDRIKA GRIETHUIZEN, den 1 dito, SUSANNA MARCELINA KLOPMAN, den 9 dito, FREDRIK FRANÇOIS HEIJFELD, den 14 dito, de Plantaadje *Tyrol* voor de helft aankomende de nittlandige JEANNE HUMPHRIJS, den 6 November dito, E. JEMOTT, den 19 dito, ELISABETH PETRONELLA VAN TRIGT, wed. LOUIS JURGENSON RENS, den 29 dito; JOHANNES COENRAAD MULLER, den 22 dito, de zaken van den nittlandigen Mr. JURIAAN HENDRIK DE FRIDERICI, en de aan denzelven toebehoortende Plantaadjen *Catharina Sophia* voor $\frac{1}{4}$, *Bijgeluk* voor $\frac{1}{4}$, *La Prevoyance* voor $\frac{1}{4}$, *Annaszorg* voor $\frac{1}{2}$, *Bodenburg* voor $\frac{1}{8}$, en *Naccaracibo* voor $\frac{1}{8}$, alsmede de Plantaadje *Annaszorg* voor $\frac{1}{2}$ aankomende den Boedel J. M. THOMAS, vermits het overlijden van J. C. MULLER, alle onbeheerd, den 22 dito, de vrije TRUIJ van J. F. STOLKERT, den 27 dito, de vrije Indianin CATRIJNTJE van BUURMA, den 3 December dito, CORNELIS WILLEM VAN VOORST, den 4 dito, en GODLIEB GUSTAAF PFANNENSTILL, den 17 December 1832.

1ste Advertentie.

En worden uit kracht van het XIV Artikel, der Instructie en Ordonnantie voor opgemelde Kamer geëmaneerde, alle diegenen, welke pretentien tot lasten van voormelden Boedels of Plantagen mogten hebben, alsmede die aan dezelve verschuldigd mogten zijn, aangemaand, om daarvan opgave en betaling te doen binnen den tijd van een Jaar na den dag dat de voorschrevene Boedels aan de Kamer zijn vervallen, op pene van verstoken te zijn van hun regt en actie tegen voormelde Kamer.

Paramaribo, 25 Januarij 1833.

De Scriba van de Commissie tot de zaken van opgemeld Departement,

R. GOLLENSTEDE.

WAARSCHOUWING.

Maandag den 28sten dezer, zal voor de passage van Rijtuigen, de *Saramaccastraat* tegen over de Loge *Concordia*, gedurende een korten tijd worden afgesloten; — blijvende de communicatie van en naar gemelde Straat over de *Bokkebrug*, vrij en onbelemmerd.

Paramaribo, den 23 Januarij 1833.

De Assistent ten Burele van den Procureur Generaal der kolonie *Suriname*,

M. D. TEENSTRA.

GODSDIENSTOEFENING

VOOR DE

HERVORMDE GEMEENTE,

Op MORGEN den 27sten Januarij, en voorts elken ZONDAG, des voormiddags ten 8 ure.

(2732) De ondergeteekenden, Executeuren in den Boedel van wijlen den Heer R. L. N. VAN DER TUUK, roepen bij dezen op, alle degenen welke eenige deugdelijke pretentien ten lasten van gemelde Boedel hebben, om hunne rekeningen ten Kantore van den eerstgeteekenden in te zenden, ten einde dezelve na te zien, en na accoord bevinding, betaling te erlangen.

Paramaribo, den 24 Januarij 1833.

L. THIJM qq.

J. L. KARSSEBOOM qq.

B E R I G T

VAN

I N T E E K E N I N G.

(2733) De ondergeteekenden zijn voornemens, wanneer ter bestreding der kosten, de verlangd wordende exemplaren toereikende zijn, bij INTEKENING, in het licht te geven:

BIJZONDERHEDEN, *betrekkelijk den brand te Paramaribo, in den nacht van den 3den op den 4den Sept. 1832, en verdere pogingen op verschillende tijden en plaatsen tot brandslichting; gevolgd van den afloop der criminele procedure en sententie tegen de daarin betrokkene aangeklaagden en gedetineerden bij het Gerechtshof te Suriname; benevens den afloop der executie van hetzelfde vonnis.*

Zullende de namen der H.H. Inteekenaren, alphabetisch gerangschikt, voor deze authentieke afschriften en bijdragen geplaatst worden, en hier te Paramaribo (terwijl de lijsten van inteekening nader zullen worden aangeboden), vóór het einde der eerstvolgende maand, worden gedrukt en uitgegeven.

Paramaribo, 26 Januarij 1833.

M. D. TEENSTRA.

J. BROMET.

NB.—Degenen, welke genegen mogten zijn hiertoe bijdragen te leveren, worden daartoe vriendelijk uitgenoodigd.

MENGELINGEN.

OVER DE UITVINDING VAN HET PAPIER.

(Vervolg en Slot van No. 7.)

De bereiding van het papier, bestaat in de lompen te doen rotten, die dan tot een brijachtige stof te vermalen; welke in water wordt opgelost, en daaruit geschepte vellen te lijmen, te perssen en glad te maken. Eer het papier zoo geheel klaar is, dat men daarop kan schrijven, moet het twee en dertig verschillende bewerkingen ondergaan, waarvan de voornaamste zijn:

I. De lompen worden van de daaraan klevende vuiligheid gereinigd, volgens grootte en deugd gerangschikt, de naden losgemaakt, enz.

II. Nu worden zij in het water gelegd tot zij rotten, waartoe een tijd van twee maanden vereischt wordt.

III. Dan worden zij aan stuk gekapt, en in zuiver water afgewassen.

IV. De verandering in een deeg of brij, geschiedde voorheen door stampen, maar thans meestal door middel van eenen cilinder, die *Hollander* genoemd wordt.

V. Deze deeg wordt in warm water, door vlijtig roeren opgelost.

VI. Uit deze brijachtige stof, wordt nu geschept met eenen vorm, die de grootte van het papier heeft, en niets anders is als een raam, met eenen rand, welke bodem uit fijn gevlochten ijzer- of koperdraad bestaat, in hetwelk, het zoogenoemde *waterteeken* is ingeweven, dat men zoowel als de strepen van den draad zien kan, als men het papier tegen het licht houdt. De overtollige stof vloeit af door de tusschenruimten van het ijzerdraad, die zoo dicht moeten zijn, dat er brij genoeg overblijft, om een vel van de vereischte dikte te vormen; dat de werkmán door schudden de behoorlijke gelijkvormigheid en digtheid van zamenhang geeft. Dit is het zwaarste en belangrijkste gedeelte der gansche werkzaamheid, waardoor de *embryo* als aan het licht gebragt wordt, en men kan niet zonder verwondering zien, hoe de massa in één oogenblik door verandering der temperatuur, omdat zij uit de warme knip in de koudere lucht komt, van natuur verandert, en uit eene vloeistof een vast ligchaam wordt, gelijk het water bij de koude van eenige graden onder nul, in ijs verandert.

VII. Nadat het water van het nieuw ge-

boren papier is afgehoopen, wordt ieder vel op een lap vilt op wol gelegd.

VIII. Eene hoop van omtrent twee honderd vellen wordt tweemaal onder de pers gelegd, om het water uit de velle te persen.

IX. Pakketten van 7 of 8 vellen, worden, om verder te droogen, op touwen gehangen, waardoor ieder vel in het midden eene buiging krijgt.

X. Nadat het papier op deze wijze de eerste reis volkomen gedroogd is, wordt het, als het schrijfpapier zijn zal, door lijmwatér gehaald, en dan weder onder de pers gelegd, om het water uit te persen.

XI. Nu worden de enkele vellen, om geheel droog te worden, in het groot drooghuis op touwen gehangen, waar zij aan de lucht, maar niet aan de zon blootgesteld zijn. Dit moet terstond na het lijmen geschieden, en het papier moet niet langer dan drie dagen in het drooghuis hangen, als het goed zal worden. Men ziet hieruit, hoe zeer de deugd van het papier van de bouwing en ligging van dit huis, zoowel als van het weder en klimaat afhangt, en dat niets ongegrondeerd is, dan hetgeen men dagelijks hoort: »waarom zou men bij ons niet een goed papier kunnen maken, als elders?»

XII. Dit papier wordt nu paksgewijs twaalf uren onder de pers gelegd; dan worden de vellen door schudden van elkander gescheiden, en andermaal twaalf uren geperst.

XIII. De vellen van het schrijfpapier worden ieder op ieder gelegd, en door middel van een zwaren hamer of door schaven glad gemaakt.

XIV. Ieder vel wordt tegen het licht gehouden om de minste fout te ontdekken, en de geheel zuivere vellen worden afgezonderd van diegene, welke watervlakken hebben, of te kort of gescheurd zijn, of in welke de voarven te diep zijn ingedrukt. Het verongelukt papier wordt, nadat de lijn door kokend water uit hetzelfde gehaald is met de lompen op nieuw bewerkt. De halve vellen, die geheel zuiver zijn, worden afgescheiden, en tot vellen in den vorm van brieven gemaakt.

XV. Dan worden de vellen geteld, en tot boeken gemaakt van 24 vellen, als het schrijfpapier, en van 25 vellen, als het drukpapier is. Ieder boek wordt één dag in de pers gezet.

XVI. Iedere *riem* uit achttien boeken bestaande, wordt nogmaals geperst, dan in grof papier gepakt, met bindgaren vastgemaakt, en voor het laatst geperst; waarop het in pakken van tien riemen in een droog magazijn wordt bewaard, tot dat het eindelijk verkocht en in geld veranderd, of tegen ander papier, dat in een staatsfabriek gemaakt is, verwisseld wordt.

De kracht, die alle ter bereiding van het papier noodige werktuigen beweegt, is op onderscheidene plaatsen het water, dat bovendien bij deze Fabrieken onontbeerlijk is, op andere plaatsen de wind; men bedient zich tot dat einde ook elders van den damp of stoom van kokend water.

Ons papier, uit lompen gemaakt, heeft thans een hoogen trap van volmaaktheid bereikt, het was echter te wenschen, dat het minder duur en vergankelijk was. Het loopt 't meest gevaar van vuur, en er zijn weinig brandbaarder stoffen dat het papier, dat men zegt, dat zelfs den naam hiervan heeft gekregen, (namelijk van het Grieksche woord *pyr*, *vuur*, en den Egyptischen artikel *pa*, — eene zonderlinge zamenstelling.)

Men heeft dus beproefd, papier uit *Asbest* te maken, dat niet alleen onverbrandbaar, maar ook in den eigenlijken zin onvergankelijk is, want, om zich van hetzelfde twee of drie malen te bedienen, behoeft men het slechts in het, alle andere papier verwoestend, vuur te verwerpen, waardoor het schrift uitgewischt wordt. Men heeft ook het papier van lompen door het dikwijls in sterk lijn of aluinwater te doopen, een tamelijken trap van onbrandbaarheid gegeven. Maar de hooge prijs en moeilijke bewerking, hebben steeds wed' tot het gewone papier doen terugkeeren.

Ter Drukkerij van GEZUSTERS SERRES.